

B-2110

**EVOLUTION OF WARFARE
DEFENCE AND STRATEGIC STUDIES**

10684/NH

B.A.II.

SEMESTER - III

MAX MARKS - 64

PASS MARKS -35%

NOTE - Candidates are required to attempt any four questions selecting at least two from each section A and B and the entire Section C.

Section A

1. Write a detailed note on the battle of Arbela 331 BC. Also discuss the causes of victory and defeat of both armies.
2. Write a note on the techniques of fighting and military organisation of Romans and Carthaginians in the battle of Cannae 216 BC.
3. Discuss the strategy, tactics and principles of war used by the both armies in the battle of Hastings 1066 AD.
4. Write a detailed note on the organisation of Mongol army under Chingiz Khan.

Section B

5. Discuss the impact of industrial revolution on the tactics and naval warfare in detail.
6. Discuss the principles of Napoleonic warfare in detail.
7. Write a detailed note on the battle of Trafalgar 1805 AD with the help of sketch.
8. Discuss the causes of American Civil war and also write the brief events during war.

Section C

9. Answer the following:-
 - i. Write the names of the commanders in the battle of Arbela.
 - ii. Where, when and between whom the battle of Cannae was fought?
 - iii. Describe Punic wars.
 - iv. Briefly discuss Mongol art of war.
 - v. Impact of industrial revolution on society in brief.
 - vi. Any two elements of Napoleonic warfare.
 - vii. Who was Horatio Nelson?
 - viii. Consequences of American Civil war.
 - ix. Who was Abraham Lincoln?
 - x. Who is the author of the book 'An Introduction to the Art of War'?
 - xi. Who was Chingiz Khan?
 - xii. Industrial revolution's Impact on society in brief.

ਕੁੱਲ ਅੰਕ - 64

ਨੋਟ - ਭਾਗ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ। ਭਾਗ ਸੀ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।

ਭਾਗ ਏ

1. ਅਰਬੇਲਾ (331 ਬੀ ਸੀ) ਦੀ ਲੜਾਈ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।
2. ਕੋਨੇ 216 (ਬੀ ਸੀ) ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਰੋਮਨ ਅਤੇ ਕਾਰਥਾਜੀਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਦੀ ਤਕਨੀਕ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
3. ਹੇਸਟਿੰਗਜ਼ (1066 ਈ.) ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਫੌਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਯੁੱਧਨੀਤੀ, ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਚੌਜ਼ਖਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਗੋਲ ਫੌਜ ਦੇ ਸੰਗਠਨ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ ਬੀ

5. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਯੁੱਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ
6. ਨੈਪੋਲੀਨੀਅਨ ਦੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
7. ਸਕੌਚ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਤਰਫਾਲਗਰ (1805 ਈ.) ਦੀ ਲੜਾਈ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
8. ਅਮਰੀਕੀ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਸੰਖੇਪ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ ਸੀ

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ: -

- i. ਅਰਬੇਲਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- ii. ਕੋਨੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿੱਥੇ, ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜੀ ਗਈ ਸੀ?
- iii. ਪਿਉਨਿਕ ਯੁੱਧਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- iv. ਮੰਗੋਲਾਂ ਦੀ ਯੁੱਧ ਦੀ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- v. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ।
- vi. ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਤੱਤ ਲਿਖੋ।
- vii. ਹੇਰਾਸ਼ਿਓ ਨੇਲਸਨ ਕੌਣ ਸੀ?
- viii. ਅਮਰੀਕੀ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲਿਖੋ।
- ix. ਅਬਰਾਹਿਮ ਲਿੰਕਨ ਕੌਣ ਸੀ?
- x. 'An Introduction to the Art of War' ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹਨ?
- xi. ਚੌਜ਼ਖਾਨ ਕੌਣ ਸੀ?
- xii. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।